

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z języka polskiego dla uczniów gimnazjum
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap rejonowy – 10 grudnia 2016 roku

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/80 p.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 14 stron i zawiera 20 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut.**

DRAMAT I TEATR DOBY OŚWIECENIA

JULIAN URSYN NIEMCEWICZ *POWRÓT POSŁA*

Zadanie 1. (0-3)

Dlaczego *Powrót posła* J.U. Niemcewicza to komedia polityczna? Podaj trzy argumenty.

1.	
2.	
3.	

Zadanie 2. (0-2)

W kontekście całego utworu J.U. Niemcewicza wyjaśnij, jak rozumiesz słowa

Podkomorzego: *Dom zawsze powinien ustępować krajowi.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DRAMAT I TEATR W WIEKU XIX

HENRYK IBSEN *NORA*

Przeczytaj podany fragment dramatu Ibsena *Nora* i zrealizuj zadania:

Przytulny pokój, urządzony ze smakiem, ale skromnie. Dwoje drzwi. Jedne na prawo, prowadzą do przedpokoju, drugie, w głębi na lewo, do gabinetu Helmera. Pianino. Pośrodku lewej ściany jeszcze jedne drzwi, dalej okno. W pobliżu okna okrągły stół, fotel, kanapka. Piec kaflowy, kilka foteli, jeden bujający. W pobliżu stolik. Na ścianie miedzioryty. Etażerka z porcelaną i ozdobnymi drobiazgami. Mała biblioteczka z książkami w wspaniałych oprawach. Dywan. Na kominku pali się ogień. Zimowy dzień. W przedpokoju rozlega się dzwonek. Po chwili słychać, że ktoś otworzył drzwi. Do pokoju wchodzi N o r a, nucąc coś radośnie. Nie zdjęła jeszcze płaszcz, trzyma mnóstwo paczek, które kolejno kładzie na stole. Drzwi prowadzące do przedpokoju zostawia otwarte; widać P o s ł a ń c a objuczonego choinką i

koszem. P o s ł a n i e c wręcza choinkę i kosz S ł u ż ą c e j, która przed chwilą otworzyła drzwi.

Nora: Heleno, proszę dobrze schować choinkę, żeby do wieczora, dopóki nie będzie przybrana, nie zobaczyło jej któreś z dzieci. (*do Posłańca, wyciągając portmonetkę*) Ile?

Posłaniec: Pięćdziesiąt öre.

Nora: Proszę, oto korona. Nie, nie trzeba, niech pan resztę zatrzyma. *Posłaniec podziękowawszy odchodzi. Nora zamyka za nim drzwi. Zdejmując płaszcz futrzany, uśmiecha się. Potem wyciąga z kieszeni torebkę z makaronikami, zjada kilka. Po chwili podchodzi do drzwi gabinetu męża i nasłuchuje.* Tak, jest w domu.

Nuci znowu, podchodzi do stołu na prawo.

Helmer: (*ze swego pokoju*) Czy to świergoce mój skowronek?

Nora: (*rozpakowuje paczki*) Tak, tak.

Helmer: Czy to moja wiewióreczka tam się krząta?

Nora: Tak.

Helmer: Kiedy przyszła do domu?

Nora: Przed chwilą. (*wkłada torebkę z makaronikami do kieszeni, ociera usta*) Chodź, Torwaldzie, popatrz, co kupiłam.

Helmer: Nie przeszkadzaj mi teraz. (*Po dłuższej chwili otwiera drzwi i zagląda do pokoju, nie wypuszczając pióra z ręki.*) Kupiłaś, powiadasz? To wszystko? Mój czyżyk znowu trwoni pieniądze?

Nora: Ależ Torwaldzie, przecież w tym roku możemy sobie chyba pozwolić na mały zbytek. To pierwsze Boże Narodzenie, kiedy nie musimy liczyć się z każdym groszem.

Helmer: Ale też i nie możemy być rozrzutni.

Nora: Owszem, odrobinę możemy, tylko odrobinę. Przecież teraz dostajesz ogromną pensję i zarabiasz dużo, dużo pieniędzy.

Helmer: Tak, ale dopiero od Nowego Roku. I trzeba czekać cały kwartał, zanim wypłacą mu pierwszą pensję.

Nora: No to co? Na razie można pożyczać.

Helmer: Noro! (*podchodzi do niej, pociąga ją żartobliwie w ucho*) Twoja wieczna lekkomyślność... Przypuśćmy, że pożyczyłem tysiąc koron, tyś je w ciągu świątecznego tygodnia przepuściła, a mnie w sylwestrowy wieczór cegła spadła na głowę, leżę...

Nora: (*przesłania mu usta dłonią*) Wstrętny! Jak można tak mówić!

Helmer: Przypuśćmy, że się coś takiego przydarzyło... To co wtedy?

Nora: Gdyby się zdarzyło nieszczęście, byłoby mi obojętne, czy mam długi, czy nie.

Helmer: Ale ludzie, od których pożyczyłem?

Nora: Oni? Kto by się o nich troszczył? Przecież to byliby obcy...

Helmer: Oj, Noro, Noro! Ale żarty na bok, drogie dziecko, wiesz dobrze, jakie mam na te sprawy poglądy. Żadnych długów. Domowe ognisko ufundowane na długach i pożyczkach traci swój urok, swoją beztroskę. Oboje przetrwaliśmy dzielnie do dnia dzisiejszego, więc warto pocierpieć jeszcze trochę, jeszcze parę miesięcy. (...) Nie dąsaj się, dziecko. (*wyciąga portmonetkę*) Jak myślisz, Noro, co ja tu mam?

Nora: (*odwraca się szybkim ruchem*) Pieniądze.

Helmer: Masz! (*wręcza jej kilka banknotów*) Mój Boże, przecież wiem, że w domu niejedno trzeba kupić na święta...

Nora: (*chodzi po pokoju*) Dziesięć, dwadzieścia, trzydzieści, czterdzieści. Dziękuję ci, Torwaldzie, dziękuję. Wystarczy mi na długo.

Helmer: Mam nadzieję.

Nora: Tak, tak, na długo. Ale popatrz tylko na moje zakupy. Nakupiłam masę rzeczy. I jak tanio. Spójrz, oto nowe ubranko dla Ivara i szabla. A tu konik i trąbka dla Boba. A tu lalka i

łóżeczko dla Emmy, ale ona i tak zaraz wszystko połamie. A tu materiał na suknie i chustki dla Heleny i Marianny. Niania powinna była właściwie coś więcej dostać.

Helmer: A cóż jest w tej paczce?

Nora: Nie, Torwaldzie, tego przed wieczorem nie zobaczysz.

Helmer: Ach tak. Powiedzże mi, mała rozrzutnico: a o sobie nie pomyślałaś?

Nora: O sobie? Mnie nic nie trzeba.

Helmer: Ależ trzeba ci, trzeba. Powiedz mi, co byś chciała dostać? Nie jakiś drobiazg, tylko coś rozsądnego, co by ci naprawdę radość sprawiło. (...)

Nora: (*bardzo szybko*) Daj mi, Torwaldzie, pieniądze. Tyle ile możesz. Kupiłabym sobie coś... coś takiego...

Helmer: Ależ, Noro!

Nora: Zrób to, Torwaldzie, proszę cię. Zawinęłabym te pieniądze w złoty papier i zawiesiła na choince. Czy to nie byłoby zabawne?

Pytania do fragmentu tekstu

Zadanie 1. (0-2)

Omów stosunek Torwalda do pieniędzy. Określ dwie przyczyny tejże postawy.

1.	
2.	

Zadanie 2. (0-5)

Wypisz trzy cytaty, które dowodzą, że wypowiedzi Nory mają charakter ekspresywny. Jakie emocje bohaterka ujawnia?

Cytaty (0-3)	Emocje bohaterki (0-2)

Zadanie 3. (0-4)

Wypisz nazwy dwóch rekwizytów. Odczytaj ich funkcje.

Nazwa rekwizytu	Funkcja rekwizytu

Odnieś się do całości utworu Ibsena i odpowiedz na pytania.

Zadanie 1. (0-3)

Odczytaj sens słów Nory: *żeby nasze pożycie mogło naprawdę stać się małżeństwem.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0-1)

Dlaczego odbiorcy w czasach Ibsena zakończenie dramatu uznawali za zaskakujące i skandaliczne?

.....

.....

.....

.....

.....

GABRIELA ZAPOLSKA *MORALNOŚĆ PANI DULSKIEJ*

Zadanie 1. (0-3)

Oglądałaś/oglądałeś spektakl teatralny w reżyserii Tomasza Zygadły. Podaj trzy komunikaty niewerbalne, za pomocą których pani Dulska wyraża swój stosunek do rozmówców. Zwróć uwagę np. na gesty, mimikę, dotyk, odległość od rozmówcy.

1.	
2.	
3.	

Zadanie 2. (0-2)

Jakie funkcje pełnią komunikaty niewerbalne w przywołanym wyżej spektaklu teatralnym?
Podaj dwie.

1.	
2.	

Zadanie 3. (0-4)

Na podstawie didaskaliów oceń wystrój domu (A) i wygląd Anieli Dulskiej (B). Uzasadnij swą opinię.

A.

AKT PIERWSZY

Scena przedstawia salon w burżuazyjnym domu. Dywany, meble solidne, na ścianach w złotych ramach premia i Bóg wie jakie obrazy. Rogi obfitości, sztuczne palmy, landszaft haftowany za szkłem. Pomiedzy tym stara piękna serwantka mahoniowa i empirowy ekranik. Lampa z abażurem z bibuły, stoliki, a na nich fotografie. Rolety pospuszczane, na scenie ciemno. Gdy zasłona się podnosi, zegar w jadalni bije godzinę szóstą. W czasie pierwszych scen powoli rozwidnia się, wreszcie rozwidnia się zupełnie, gdy story podniosą.

B.

SCENA PIERWSZA

Chwilę scena pozostaje pusta. Słychać za kulisami człapanie pantofli. Z lewej (sypialnia małżeńska) wchodzi Dulska w stroju niedbałym. Papiloty, z tyłu cienki kosmyk, kaftanik biały wątpliwej czystości, halka włóczkowa krótka, poddarta na brzuchu. Idzie mrucząc, świeca w ręku. Stawia świecę na stole, idzie do kuchni.

A.	wystrój domu	
B.	wygląd Anieli Dulskiej	

Zadanie 4. (0-2)

Na podstawie całego dramatu Gabrieli Zapolskiej wyjaśnij, czym jest dulszczyzna. Aby pogłębić swą odpowiedź, odnieś się do konkretnych scen lub sytuacji w utworze.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ADAM MICKIEWICZ *DZIADY CZĘŚĆ II*

Zadanie 1. (0-6)

Aby udowodnić, że Adam Mickiewicz w II części *Dziadów* zachował klasyczną zasadę trzech jedności, uzupełnij tabelę.

	Zasada	Uzasadnienie
1.	jedność	
2.	jedność	
3.	jedność	

Zadanie 2. (0-3)

W jaki sposób w II części *Dziadów* Adam Mickiewicz tworzy i potęguje nastrój grozy oraz tajemniczości? Podaj trzy przykłady.

1.	
2.	
3.	

EPIKA

HANS CHRISTIAN ANDERSEN *DYREKTOR TEATRU MARIONETEK*

Odwołując się do utworu Andersena *Dyrektor teatru marionetek*, odpowiedz na pytania.

Zadanie 1.(0-2)

Wskaż dwa elementy fantastyczne przywołane w tekście Andersena.

1.	
2.	

Zadanie 2. (0-1)

Jaką wizję teatru prezentuje dyrektor, bohater utworu Andersena?

.....

.....

.....

.....

.....

HENRYK SIENKIEWICZ *QUO VADIS*

Odwołując się do powieści *Quo vadis*, zrealizuj polecenia podane poniżej.

Zadanie 1. (0-3)

Co jest treścią ostatniej sceny powieści? (przed epilogiem) Odczytaj jej sensy w odniesieniu do całej powieści.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0-3)

Dokończ zdania:

a) Petroniusz nie przyjął chrześcijaństwa, ponieważ

.....

b) Piotr wrócił do Rzymu, ponieważ

.....

c) Poppea oskarżyła Ligię o.....

Zadanie 3. (0-2)

Co zainspirowało Sienkiewicza do napisania *Quo vadis*? (dwa wskazania)

1.	
2.	

POEZJA XIX WIEKU

ADAM MICKIEWICZ *REDUTA ORDONA*

Zadanie 1. (0-3)

Czego dotyczyła okrutna pomyłka? Odpowiedz na pytanie, odwołując się do utworu Adama Mickiewicza i tekstu źródłowego. (0-3)

„ (...) gdy nieprzyjaciel wdarł się do reduty nr 54, kapitan piechoty Nowosielski wysadził ją w powietrze wraz z majorem, kilku oficerami i mnóstwem żołnierstwa rosyjskiego naturalnie, i że sam padł ofiarą swego bohaterstwa. Stwierdzenie tego faktu przez uczestniczącego w tej walce generała, akcentowane w jego Pamiętnikach z całą powagą i tą intencją, by położyć kres „okrutnej pomyłce”, wydzierającej „umarłemu pięknych i wielkich poświęceń zasługę”, przekreśla ostatecznie lwią część ordonowskiej legendy, odbierając jej najszczytniejszy moment: bohaterstwo dobrowolnej śmierci na straconej placówce.”

(Bartoszewicz, *Legenda o Ordonie*, „Tygodnik Ilustrowany” 1912, nr 46, s. 955; Belza, *Ordon czy Mickiewicz*, „Kurier Warszawski” 1911, nr 327; Dybowski, *Drobne sprostowania o reducie Ordon*, „Kurier Lwowski” 1917)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WYPOWIEDŹ PISEMNA (0-26)

Napisz wypracowanie na jeden, wybrany spośród podanych poniżej, temat. Twoja praca nie powinna liczyć mniej niż **25 linijek**. Podkreśl wybrany temat.

1. Napisz **charakterystykę** Zołzikiewicza, bohatera opowiadania H. Sienkiewicza *Szkice węglem*.
2. Napisz **charakterystykę** Glaukosa, bohatera powieści H. Sienkiewicza *Quo vadis*.
3. Napisz **charakterystykę** Starościny Gadulskiej, bohaterki komedii Niemcewicza *Powrót pośła*.

BRUDNOPIS

Wypełnia rejonowa komisja konkursowa

Liczba uzyskanych punktów...../80 p.

Uczeń.....

imię i nazwisko

zakwalifikowany/niezakwalifikowany* do etapu wojewódzkiego

.....
podpis przewodniczącego rejonowej komisji konkursowej

* *niepotrzebne skreślić*